

ÚVOD

Letošní dvacáté vydání v řadě publikací OBCE KRÁLOVÉHRADECKA jsme pro čtenáře a uživatele regionálních dat o obcích připravili po šestnácté i v česko-anglické verzi. Navazuje na Statistickou ročenku Královéhradeckého kraje 2022 a doplňuje ji o údaje podle obcí kraje a nižších územních celků. V publikaci naleznete data za rok 2021 v územní struktuře k 1. 1. 2023. Metodicky ani obsahově se neliší od předchozích ročníků. Obce jsou v tabulkách řazeny abecedně v rámci celého kraje, města jsou zvýrazněna tučně.

K územním změnám u obcí v Královéhradeckém kraji v roce 2022 nedošlo a k 1. 1. 2023 tak nevznikla ani nezanikla žádná obec ani její část. K 1. 1. 2023 bylo v Královéhradeckém kraji všech 448 obcí (z toho 48 měst) součástí 15 správních obvodů obcí s rozšířenou působností a 35 správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem, které byly zřízeny k 1. 1. 2003.

V roce 2022 nevzniklo na území Královéhradeckého kraje žádné nové město, dnem 9. 5. 2022 byla obec Choustníkovo Hradiště v okrese Trutnov stanovena městysem. V zákoně č. 234/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, se objevuje staronový titul **městys**. Obce, které byly oprávněny užívat označení městys přede dnem 17. května 1954 (tj. před účinností zákona č. 13/1954 Sb., o národních výborech), mohou předsedu Poslanecké sněmovny požádat o navrácení titulu městys. Novela zákona o obcích zároveň umožňuje navrátit statut města **historickým městům**, tj. obcím, které byly přede dnem 17. května 1954 městy. Přehled těchto měst a městysů od roku 2006 najdete v závěrečné části publikace. **K 1. 1. 2023 měl Královéhradecký kraj celkem 13 městysů - Černý Důl, Pecka, Mlázovice, Podhradí, Machov, Nový Hrádek, Velké Poříčí, Doudleby nad Orlicí, Častolovice, Mladé Buky, Velký Vřešťov, Žernov a Choustníkovo Hradiště.**

Ke konci roku 2021 měl Královéhradecký kraj celkem 542 583 obyvatel, což je 5,2 % celkového počtu obyvatel České republiky. Podle územní struktury k 1. 1. 2023 je nejlidnatějším okresem Hradec Králové se 162 tisíci obyvateli. Naopak populačně nejmenší se 78 tisíci obyvateli je okres Rychnov nad Kněžnou a Jičín se 79 tisíci obyvateli. Hustotou 114 obyvatel na km² kraj nedosahuje celorepublikového průměru 133 osob. Rozdílná je také v okresech, kde se pohybuje od 182 obyvatel na km² v okrese Hradec Králové po 80 obyvatel na km² v okrese Rychnov nad Kněžnou.

Předkládané tabulky jsou strukturovány do dvou základních částí. **První část obsahuje údaje za jednotlivé obce** Královéhradeckého kraje a **druhá část data v územním srovnání za území okresů, správních obvodů obcí s rozšířenou působností a podle velikostních skupin obcí**. Tabulky 1-1. až 1-8. obsahují základní charakteristiky území, údaje o výměře, počtu, vývoji a věkovém složení obyvatel, základní demografické údaje, nezaměstnanost, počty ekonomických subjektů, výstavbu bytů i přehled volební účasti v různých typech voleb v tab. 1-9. V tomto ročníku jsou přidány tabulky 1-10. až 1-17. s výsledky Sčítání 2021. Tabulky za okresy, správní obvody ORP a velikostní skupiny obcí jsou v tabulkách 2-1. až 2-8. Vybrané údaje za města jsou v tabulce 2-9. a za správní obvody pověřených obecních úřadů v tabulce 2-10. Tabulka 2-11. zobrazuje rozdělení území kraje do okresů a správních obvodů podle skladebnosti území.

Příloha zahrnuje přehled městysů, tabulku za obce, které ještě mohou žádat o statut města a městyse, a informace o regionálních publikacích připravovaných podle Katalogu produktů 2023 a dalších výstupech vydávaných na krajském pracovišti.

Uvítáme náměty, doporučení i požadavky na doplnění tohoto produktu o obcích, které adresujete na naše oddělení informačních služeb Hradec Králové infoservishk@czso.cz.